

جدول راهنمای طراحی معماری درمانگاهها (عمومی و تخصصی)

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی فضا (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	سالن انتظار	۴,۸×۴,۲ (۲۰ متر مربع)	این فضا ، باید دارای رنگ های زیبا ، نور مناسب و مبلمان مناسب باشد. طراحی فضای انتظار باید طوری باشد تارفت و آمد بیماران به اتاق معاینه باعث ایجاد تشویش یا مزاحمت برای دیگران نگردد همچنین افراد معلول به راحتی بتوانند درون فضا رفت و آمد کنند .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	سنگ پلاک صیقلی به ارتفاع ۱۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی ،رنگ روغنی مات	سقف کاذب از نوع رابیتس و اندود سیمان	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر *منظور از حداقل ارتفاع مفید فاصله کف تمام شده تا زیر سقف کاذب می باشد.
۲	پذیرش	۳×۲,۴ (۷,۲ متر مربع)	محل قرارگیری پذیرش باید در جایی باشد که پرسنل بتوانند در تمام مدت ورود و خروج بیماران را کنترل کنند .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	سنگ پلاک صیقلی به ارتفاع ۱۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی ،رنگ روغنی مات	سقف کاذب از نوع رابیتس و اندود سیمان	در صورت محدودیت فضا قسمتی از فضای پذیرش به صندوق اختصاص می یابد. *حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۳	صندوق	۳×۲,۴ (۷,۲ متر مربع)	در صورتی که تعداد پرسنل پذیرش بیش از دو یا سه نفر شود امکان دارد فضاهای مربوط به پذیرش و صندوق از هم جدا شوند.				*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۴	سرویس بهداشتی (بیماران و پرسنل)	۲×۱,۲ (۲,۴ متر مربع)		سرامیک غیرلغزنده	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۲۰ متر
۵	سرویس معلول	۲,۷×۲,۷ (۷,۳ متر مربع)		سرامیک غیرلغزنده	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۲۰ متر
۶	دفاتر اداری	۳×۴ (۱۲ متر مربع)	تهیه گزارشات پزشکی ، کارهای بیمه و کتابداری در این دفاتر انجام می شود .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر	قرنیز سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دوگچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از نوع رابیتس و اندود گچ و خاک و گچ	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۷	اتاق بایگانی	۳×۴ (۱۲ متر مربع)		سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر	قرنیز سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دوگچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از نوع رابیتس و اندود گچ و خاک و گچ	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۸	اتاق تنظیم خانواده	۴,۲×۳,۶ (۱۵ متر مربع)	دراین اتاق ، آموزش بیماران نیز انجام می شود .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دوگچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس صفحات گچ (کناف و یا مشابه)	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی فضا (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۹	اتاق سرپرست درمانگاه	۳×۳ (۹ متر مربع)		سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر	قرنیز سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس صفحات گچ (کناف و یا مشابه)	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۱۰	اتاق واکسیناسیون	۴,۲×۳ (۱۲,۶ متر مربع)		سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر + سنگ به ارتفاع ۱۰۰ سانتیمتر + اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۱۱	اتاق تزریقات و پانسمان (زنان و مردان)	۴,۲×۳ (۱۲,۶ متر مربع)	اتاق تزریقات و پانسمان زنان و مردان به تفکیک طراحی شود.	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر + سنگ به ارتفاع ۱۰۰ سانتیمتر + اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۱۲	اتاق تمیز	۲,۴×۲,۴ (۵,۷۶ متر مربع)		سرامیک غیر لغزنده	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس دامپا	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۱۳	اتاق کثیف	۴,۲×۳ (۱۲,۶ متر مربع)		سرامیک غیر لغزنده	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس دامپا	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۴۰ متر
۱۴	مطب کودکان	۶×۳ (۱۸ متر مربع)	این فضا شامل اتاقهای معاینه و مصاحبه است. در اتاقهای معاینه نیازی به وجود نور طبیعی نیست و در صورت تمایل به در نظر گرفتن پنجره ، باید در ارتفاع ۱۲۰ سانتیمتر قرار گیرد .	کفپوش وینیل یا سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	به دلیل اینکه پرستاران مسئول کنترل رفت و آمد به اتاق معاینه هستند بهتر است محل اتاق معاینه در معرض دید پرستاران باشد اتاقهای معاینه باید نزدیک اتاق مشاوره قرار گیرد . (ترجیحاً بهتر است اتاق معاینه و مشاوره از طریق درب به هم ارتباط داشته باشد .)
۱۵	مطب پوست و مو	۶×۳ (۱۸ متر مربع)	این فضا شامل اتاقهای معاینه و مصاحبه است. اتاق مشاوره می تواند به عنوان اتاق مطالعه و استراحت پزشک نیز مورد استفاده قرار گیرد . بهتر است این اتاق دارای نور طبیعی باشد .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۱۶	مطب داخلی	۶×۳ (۱۸ متر مربع)	این فضا شامل اتاقهای معاینه و مصاحبه است. اتاق مشاوره می تواند به عنوان اتاق مطالعه و استراحت پزشک نیز مورد استفاده قرار گیرد . بهتر است این اتاق دارای نور طبیعی باشد .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی فضا (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱۷	مطب عفونی	۶×۳ (۱۸ متر مربع)	این فضا شامل اتاقهای معاینه و مصاحبه است. اتاق مشاوره می تواند به عنوان اتاق مطالعه و استراحت پزشک نیز مورد استفاده قرار گیرد. بهتراست این اتاق دارای نور طبیعی باشد.	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتی متر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۱۸	مطب ریوی	۶×۳ (۱۸ متر مربع)	این فضا شامل اتاقهای معاینه و مصاحبه است. این فضا باید با فضاهای ذیل در ارتباط باشد. ۱- اتاق اسپیرومتری ۲- اتاق برونوسکوپی	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۱۹	اتاق تست ریوی اسپیرومتری	۴,۲×۳ (۱۲,۶ متر مربع)	فضای آزمایشگاه ریوی بستگی کاملی به اندازه تجهیزات آن دارد. اگر درون آزمایشگاه ریوی کار تنفس درمانی هم انجام شود، همچنین فضای تشخیصی بیماریهای قلبی نیز در مجموعه درمانگاه وجود داشته باشد می توان این مجموعه را تحت عنوان آزمایشگاه قلبی ریوی نامید که در آن تست های عملکرد ریه، تهویه درمانی و کارهای قلبی ریوی انجام می شود. در صورتیکه برای همه تجهیزات یک اتاق بزرگ در نظر گرفته شود باید فضاها را توسط پرده یا پارتیشن از هم جدا کرد. در صورتیکه برای فضای آزمایشگاه قلبی ریوی پنجره در نظر گرفته شود بسیار مطلوب است ولی در نظر گرفتن پنجره برای این فضا ضروری نیست.	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۲۰	اتاق برونوسکوپی	۴,۲×۳ (۱۲ متر مربع)	این اتاق می تواند درون کلینیک ریوی قرار گیرد.	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۲۱	مطب گوارش	۶×۳ (۱۸ متر مربع)		سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۲۲	فضای آندوسکوپی و کلونوسکوپی	۶×۴,۲ (۲۵,۲ متر مربع)	اتاق آندوسکوپی باید به حد کافی بزرگ باشد تا بتوان در آن ترولی احیاء ترولی آندوسکوپی، ترولی حمل لوازم تمیز و کثیف و لوازم آندوسکوپی را قرار داد. یک اتاق آندوسکوپی بزرگ می تواند مجهز به سیستم رادیولوژی باشد. و در این صورت باید دیوارهای C_Arm اتاق سربکوبی شود.	کف پوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر درب ورود اتاق باید برای عبور برانکارد مناسب باشد. اتاق آندوسکوپی باید قابل تاریک شدن باشد: نور اتاق باید غیر مستقیم باشد.

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی فضا (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۲۳	مطب مغز و اعصاب	۶×۳ (۱۸ متر مربع)	مطب مغز و اعصاب شامل فضای مشاوره و معاینه مشابه سایر مطب هاست ولی فضاهای جنبی به شرح ذیل مجاور این تخصص موجود باشد. ۱ - اتاق نوار مغز EEG ۲ - اتاق نوار ماهیچه ای EMG	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۲۴	اتاق نوار مغز (EEG) الکتروانسفالوگرافی	۴,۲×۳ (۱۲,۶ متر مربع)	این اتاق به عنوان فضای مکمل کلینیک اعصاب در نظر گرفته می شود	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل			معمولا دستگاههای نوار مغز نباید مجاور دستگاههای برقی با ولتاژ بالا باشند زیرا باعث وجود پارازیت در دستگاه EEG میشود بهمین دلیل کابین مسئول بخش هم به صورت مجزا در نظر گرفته می شود تا در موقع ثبت نوار مغز به جز بیمار شخص دیگری در اتاق حضور نداشته باشد. *حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۲۵	اتاق نوار ماهیچه ای (EMG)	۴,۲×۳ (۱۲,۶ متر مربع)	این اتاق در کلینیک اعصاب در نظر گرفته می شود و از نظر ملاحظات فضایی مانند اتاق نوار مغز است .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل			تکنیک Electromyograph. روشی است که بر مبنای ثبت تکانه های الکتریکی که ناشی از انقباض و رهایی ماهیچه ای است عمل می کند . *حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۲۶	مطب اورولوژی	۶×۳ (۱۸ متر مربع)	این مطب شامل فضاهای معاینه و مشاوره است اتاق معاینه بایستی به شکلی باشد که بتواند در صورت لزوم تاریک شود . همچنین در نظر گرفتن سینک در اتاق معاینه الزامی است .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۲۷	مطب گوش و حلق و بینی	۶×۳ (۱۸ متر مربع)	این مطب شامل فضای معاینه و مشاوره است . اتاق معاینه مطب گوش و حلق بینی می تواند همان اتاق ادیومتری (اتاق شنوایی سنجی) باشد	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۲۸	اتاق شنوایی سنجی (ادیومتری)	۶ متر مربع	در صورتی که این اتاق داخل اتاق معاینه در نظر گرفته شود مساحتی با حداقل ابعاد ۴مترمربع(۲×۲) جهت کابین ادیومتری برای انجام آزمایشات شنوایی سنجی کافی است .	موزائیک + کفپوش یا کفپوش ریختگی	قرنیز وینیل مابقی طبق مشخصات سازنده	سقف کاذب از جنس تایل آگوستیک	کفپوش ریختگی از ترکیباتی شامل کربنات و سیلیس و چسب تشکیل گردیده که پس از انجام عملیاتی تبدیل به خمیر گردیده و بصورت یکپارچه در سطح با وجود زیرسازیهای قبلی پوشش داده می شود.
۲۹	مطب ارتوپدی	۶×۳ (۱۸ متر مربع)	فضای مشاوره و معاینه این مطب همانند سایر مطب هاست اما از حیث تجهیزات تفاوتی دارد .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل			*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۳۰	اتاق سنجش تراکم استخوان	۴,۲×۳ (۱۲,۶ متر مربع)	فضای اتاق بستگی به نوع دستگاهی که برای این منظور خریداری می شود ، دارد در نوع متعارف ، لازمست فضایی برای جایگیری تخت سنجش چگالی و فضایی برای کار اپراتور و گزارش نویسی در نظر گرفته شود .	سقف پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی فضا (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۳۱	اتاق تعیین انکسار دید	۶,۶×۲,۴ (۱۵,۸۴ متر مربع)	نور اتاق باید قابل تنظیم باشد . مطب چشم پزشکی شامل فضای اتاق تعیین انکسار دید و اتاق مشاوره است . فاصله چشم بیمار از صفحه تعیین انکسار دید باید ۶ متر باشد .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفیوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۳ ۲	اتاق مشاوره	۳×۳ (۹ متر مربع)	این اتاق محلی برای میز کار پزشک و مصاحبه اولیه با بیمار است .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفیوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۳ ۳	اتاق معاینه و مشاوره قلب	۶×۳ (۱۸ متر مربع)	فضای معاینه و مشاوره پزشک متخصص قلب ، مشابه الگوی تیپ است اما سایر فضاهای مرتبط با این تخصص به شرح ذیل است . ۱- اتاق الکتروکاردیوگرافی ۲- اتاق اکوکاردیوگرافی ۳- اتاق تست ورزش	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفیوش وینیل	قرنیز به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۳ ۴	اتاق الکتروکاردیوگرافی	۳,۵×۳,۵ (۱۲,۲۵ متر مربع)		سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفیوش وینیل	قرنیز سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	در این اتاق با انجام تست EKG از سیگنال قلب بیمار رکورد گیری می شود . *حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۳ ۵	اتاق اکوکاردیوگرافی	۴,۲×۳ (۱۲,۶ متر مربع)	اکوکاردیوگرافی ممکن است در یک اتاق معاینه عادی انجام شود ولی اتاق باید آرام باشد مهمترین مساله تنظیم نور اتاق است بنابراین اگر اتاق پنجره دارد ، باید قابل تاریک شدن باشد . لازمست فضایی برای ذخیره نوارهای ضبط شده پیش بینی شود .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفیوش وینیل	قرنیز سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	اکوکاردیوگرافی یک روش غیر تهاجمی برای تصویر برداری از قلب است . *حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۳ ۶	اتاق تست ورزش	۴,۲×۳ (۱۲,۶ متر مربع)	سیستم تهویه و تعویض هوا در آن به شکلی باشد که علاوه بر تامین اکسیژن لازم برای فعالیت فیزیکی بیمار ، از تجمع بوی ناشی از تعرق در این فضا جلوگیری شود . علاوه بر این دستگاه مزبور ، بایستی فضای لازم جهت استقرار اپراتور نیز پیش بینی شود .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفیوش وینیل	قرنیز سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	تست ورزش ، روشی برای مشاهده فعالیت‌های قلب بیمار در حال تحرک است . *حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۳ ۷	مطب زنان	۶×۳ (۱۸ متر مربع)	در یک طراحی مناسب، بیمار باید بتواند به راحتی و بدون مشکل از مسیرهای مستقیم و بدون شکن یا پله های اضافی در بخش رفت و آمد کند . ارجح است علاوه بر مطب، فضایی مجزا جهت معاینه با سرویس بهداشتی در نظر گرفته شود.	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفیوش وینیل	قرنیز سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	اتاق معاینه را معمولاً موکت می کنند ولی به فاصله حداقل ۹۰ سانتیمتر از سینک را پارکت یا کفیوش می شود . بهتر است در اتاق معاینه زنان و زایمان یک پنجره در نظر گرفته شود . *حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر

قلب و عروق

کلینیک زنان و زایمان

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی فضا (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۳۸	سالن دندانپزشکی با سه یونیت	۷,۲×۳ (۲۱,۶ متر مربع)	این اتاق باید امکان استفاده از حداکثر نور طبیعی را داشته باشد .	سنگ پلاک به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز سنگ به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی سنگ به ارتفاع ۱۰۰ سانتیمتر + اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
	فضای عکسبرداری از دندان (عکسبرداری پانورامیک) و تاریکخانه	۶×۳ (۱۸ متر مربع)	بهتر است یک اتاق سربکوبی شده به عکسبرداری از فک و دندان اختصاص پیدا کند که مستقیماً به اتاق جراحی دندان مرتبط شود.. مسئول عکسبرداری در موقع عکسبرداری از این اتاق خارج می شود . و دستگاه کنترل عکسبرداری معمولاً در خارج از اتاق قرار دارد .	سرامیک غیر لغزنده	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
	لابراتور دندانسازی	۴,۲×۳ (۱۲,۶ متر مربع)	این فضا برای قالب سازی و ساختن دندان ، پیش بینی می شود . علاوه بر قفسه و پیشخوان کار، دارای محلی برای قرارگیری یک موتور برقی جهت کارهای قالب سازی است .	سرامیک غیر لغزنده	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۷۰ متر
۴۱	اتاق تابلو برق	۸ متر مربع		سنگ یا موزائیک یا کف بتنی	قرنیز سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتی متر مابقی اندود گچ و دو گچه + رنگ پلاستیک	رنگ روغنی نیم مات	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۴۰ متر
۴۲	انبار وسایل	۸-۱۰ متر مربع		سنگ یا موزائیک یا کف	قرنیز سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتی متر مابقی اندود گچ و دو گچه + رنگ پلاستیک	رنگ روغنی نیم مات	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۴۰ متر
۴۳	رختکن پرسنل	۹ مترمربع		سرامیک غیر لغزنده یا کفپوش	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	*حداقل ارتفاع مفید: ۲/۴۰ متر
۴۴	** پله فرار	۱۰متر مربع	خروجی پله فرار در طبقه ای باز شود که به محوطه بیرون ساختمان (معمولاً طبقه همکف) ارتباط داشته باشد.	سنگ کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	رنگ پلاستیک یا روغنی نیم مات	در صورت محدودیت فضا ابعاد ۴,۵ × ۲,۲ کفایت می کند. پله فرار میتواند بصورت بسته یا باز طراحی گردد. درب پله فرار ضد آتش و انفجار باشد و باز شو آن بطرف داخل پله باشد.
۴۵	** پارک آمبولانس (شامل فضای تخلیه بیمار و قرارگیری آمبولانس)	۹,۶۰ × ۳,۶۰ تخلیه بیمار : ۳,۶۰ × ۳,۶۰ استقرار آمبولانس: ۶ × ۳,۶۰	لازم است که ورودی آمبولانس از بیرون کاملاً در معرض دید و به شکل واضحی نشانه گذاری شود .	کف بتنی (بتن درجا)	قرنیز : سنگ پلاک دو تیشه به ارتفاع ۵۰ سانتیمتر، مابقی سنگ تا زیر سقف	اندود ماسه و سیمان	حداقل ارتفاع مفید: با توجه به ارتفاع آمبولانس با آنتن کوتاه بیسیم تعیین می گردد

توضیحات کلی :

– درمانگاهها بر حسب نوع فعالیت به درمانگاه های عمومی و تخصصی تقسیم می گردند .

– جداول پیوست شامل فضاهای تشکیل دهنده درمانگاههای عمومی و تخصصی(مطب های داخلی، جراحی، کودکان، زنان، گوش و حلق و بینی ، چشم پزشکی، ارتوپدی ، قلب ، مغز، پوست، عفونی، تنفسی، کلیه و مجاری ادرار، به همراه خدمات آزمایشات فیزیولوژیک، آندوسکوپی، داروخانه، تزریقات و واکسیناسیون و..) می باشد .

– درمانگاه تخصصی موسسه ای است به منظور ارائه خدمات تشخیصی و درمانی در یکی از رشته های تخصصی پزشکی (نظیر درمانگاه تخصصی قلب و عروق و …) و یا تشخیص و درمان یک یا چند بیمار مشخص (نظیر درمانگاه تخصصی بیماری دیابت و …) که متخصصین رشته های مختلف در آن همکاری می نمایند و طبق ضوابط موضوع آئین نامه های مربوطه تاسیس می شود .

– فضاهای مربوط به هر درمانگاه تخصصی بر اساس آئین نامه تاسیس هر درمانگاه و همچنین انواع تخصص درمانگاهها تعریف می شوند

– افزایش بخشهای پاراکلینیک نظیر داروخانه ، آزمایشگاه ، رادیولوژی ، فیزیوتراپی و … در چارچوب سطح بندی خدمات و مقررات هر یک از آیین نامه های مربوطه وپس از تصویب در کمیسیون قانونی مربوطه ممکن خواهدبود.

– ساختمان درمانگاه و تعداد اتاقها و کلیه شرایط لازم برای تهویه ، نور ، سیستم های حرارتی و برودتی باید منطبق با اصول بهداشتی و فنی بوده و مورد قبول ، تصویب وزارت یا دانشگاه و دانشکده مربوطه قرار گیرد

– در درمانگاههای عمومی رعایت حداقل سطح ۳۰۰ متر مربع بدون در نظر گرفتن فضای لازم جهت بخشهای پاراکلینیک است .

– در درمانگاههای عمومی حداقل تعداد ۶ اتاق و یک سالن انتظار رعایت گردد .

– در صورتیکه درمانگاه در طبقات همکف ، اول یا زیر زمین ساختمان نباشد ، تعبیه آسانسور جهت انتقال بیماران ضروری است .

– حداقل عرض پله های اصلی درمانگاه ۱۲۰ سانتیمتر در نظر گرفته شود .

– رعایت کلیه موازین فنی و بهداشتی الزامی است .

– هر درمانگاه بایستی دارای درب ورودی اصلی مستقل از سایر طبقات یا واحدهای دیگر باشد .در صورت داشتن درب مشترک رضایت کتبی کلیه مالکین واحدهای مجتمع غیر پزشکی در این خصوص و رعایت موازین بهداشت عمومی و محیط با تایید دانشگاه / دانشکده مربوطه الزامی است.

– تائید نقشه ساختمانی درمانگاه توسط دفتر فنی دانشگاه انجام می گیرد .

– حداقل تخت های لازم جهت تزریقات پانسمان و سرم درمانی و تحت نظر ، ۶ عدد با تفکیک فضای لازم برای خانمها و آقایان در نظر گرفته شود.

– پیش بینی لازم برای کلیه اقدامات ایمنی از جمله اطفای حریق شده باشد .

– موارد ذکر شده در قسمت نازک کاری (کف ، دیوارها و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است .

‏* منظور از حداقل ارتفاع مفید فاصله کف تمام شده تا زیر سقف کاذب می باشد.

‏** ضوابط مربوط به طراحی پله فرار در درمانگاهها بر اساس ضوابط و قوانین شهرداری میباشد.

‏***ضوابط مربوط به استقرار آمبو لانس مطابق آئین نامه تاسیس درمانگاه میباشد.

منابع :

– مطالعات مهندسی مشاور ماهر و همکاران تحت عنوان نیازسنجی ، فضایی و الگوی طراحی بیمارستانهای ۲۰۰ تختخوابی –(جلد ۱۲ – درمانگاه و داروخانه)

– ضوابط طراحی ساختمانهای اداری –(نشریه ۱۷۸ سازمان مدیریت و برنامه ریزی)

– آیین نامه تاسیس درمانگاه عمومی و تخصصی

– ضوابط و استانداردهای حوزه توانبخشی